

Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Als opvoeden
een probleem is

Inhoud

- 3 > Als opvoeden een probleem is
- 3 > De Raad voor de Kinderbescherming
- 5 > Maakt u zich zorgen over een kind?
- 6 > De rol van de RvdK
- 10 > Maatregelen van Kinderbescherming
- 12 > Meer informatie

Voor het leesgemak is de tekst in de mannelijke vorm geschreven. Overal waar *hij* staat, kunt u ook *zij* lezen. Met *ouders* worden ook ouder (eventueel met zijn of haar partner), verzorger(s) of wettelijke vertegenwoordiger(s) bedoeld. Met *kind* worden alle kinderen en jongeren tot 18 jaar bedoeld. Met *cliënt(en)* worden ouder(s) of kind(eren) bedoeld.

Als opvoeden een probleem is

Ouders voeden hun kinderen op. Dat is hun recht en hun plicht. Als er binnen een gezin problemen zijn, kan een gezin hulp hebben ingeschakeld van mensen uit hun sociale netwerk of van professionele instanties. Maar soms zijn de omstandigheden van een kind en zijn gezin zo zorgelijk dat deze hulp niet (meer) voldoende is. Dan komt de ontwikkeling van een kind ernstig in gevaar. Als dat het geval is, wordt de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) ingeschakeld en voeren wij onze wettelijke taak uit. In deze brochure wordt uitgelegd wat dat betekent.

De Raad voor de Kinderbescherming

Een kind is voor zijn ontwikkeling afhankelijk van zijn ouders. Zij moeten hun kind verzorgen en opvoeden, zodat hij kan uitgroeien tot een zelfstandige volwassene. Als ouders die verantwoordelijkheid niet (kunnen) dragen, komt het recht van het kind op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling in de knel. In dat geval heeft de Raad voor de Kinderbescherming als overheidsorganisatie de taak om dit recht van het kind te waarborgen.

Algemene informatie over de RvdK vindt u in de brochure *Over de Raad voor de Kinderbescherming - Ieder kind heeft recht op bescherming*. Op de achterpagina van deze brochure staat waar u de brochure kunt verkrijgen.

Het kind staat centraal

Het is de taak van de Raad voor de Kinderbescherming om op te komen voor de rechten van kinderen die in de knel (dreigen te) komen. Daarom staat in het werk van de RvdK altijd het belang van het kind centraal. De medewerkers van de RvdK beseffen tegelijkertijd dat de tussenkomst van de RvdK voor ouders en kinderen een emotionele en ingrijpende gebeurtenis kan zijn.

Maakt u zich zorgen over een kind?

Bent u, bijvoorbeeld als ouder, buurman, familielid of leerkracht, ongerust over een kind? Vermoedens over verwaarlozing, mishandeling of andere ernstige opvoedproblemen kunt u melden bij 'Veilig Thuis' (advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)) in uw omgeving. Kijk voor een overzicht van de adressen op de internetsite van 'Veilig Thuis' www.vooreenveiligthuis.nl of raadpleeg een telefoonboek. 'Veilig Thuis' probeert vervolgens, vaak met een instelling voor jeugdhulp van de gemeente, het gezin te helpen om de problemen op vrijwillige basis op te lossen.

Als er binnen een gezin problemen zijn, kan een gezin hulp inschakelen van mensen uit hun sociale netwerk of van professionele instanties zoals 'Veilig Thuis', een wijkteam, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) of een instelling voor jeugdhulp van de gemeente. Een gezin kan ook met 'Veilig Thuis' of jeugdhulp te maken krijgen als anderen zich ongerust maken over de opvoedingssituatie van een kind. Elk gezin heeft wel eens moeilijkheden. Dat is niet erg als de ouders erin slagen om samen met hun kind een oplossing te vinden. Maar soms zijn de problemen zo groot dat de ontwikkeling van het kind bedreigd wordt. Dat is bijvoorbeeld zo als ouders hun kind verwaarlozen, mishandelen of seksueel misbruiken. Maar er zijn ook andere moeilijkheden die de ontwikkeling van een kind negatief kunnen beïnvloeden. In deze brochure noemen we dit soort problemen opvoedproblemen. 'Veilig Thuis', een Gecertificeerde Instelling of een door de gemeente gemachtigde jeugdhulpinstelling kunnen dan melding doen bij de RvdK.

De Raad voor de Kinderbescherming

Als u samen met 'Veilig Thuis' en/of de vrijwillige hulpverlening de problemen niet kunt oplossen en de opvoedingssituatie blijft bedreigend voor de ontwikkeling van uw kind, dan doet 'Veilig Thuis', een Gecertificeerde Instelling of een door de gemeente aangewezen jeugdhulpinstelling een melding bij de RvdK. De RvdK kijkt dan met het gezin, het netwerk van het gezin en de betrokken hulpverleners of de ingeschakelde hulp voldoende is om bedreiging van de ontwikkeling weg te nemen. Wanneer de acties en resultaten niet voldoende zijn, doet de RvdK onderzoek. De RvdK kijkt daarbij vanuit het belang van het kind. Er worden met de verschillende partijen afspraken gemaakt over de manier waarop de hulpverlening voorafgaand en tijdens het raadsonderzoek plaatsvindt en over de veiligheid van het kind.

De RvdK doet onderzoek naar uw kind en uw gezin om te achterhalen of er sprake is van een zodanig bedreigde opvoedingssituatie dat gedwongen hulp nodig is. Als de RvdK van mening is dat dit het geval is, verzoekt de RvdK aan de rechter een maatregel van kindbescherming op te leggen. Welke maatregelen er zijn en wat dit verder inhoudt leest u op pagina 10 van deze brochure.

Soms signaleert de RvdK zelf dat er sprake is van (een vermoeden van) ernstige opvoedproblemen. Dit kan gebeuren als de RvdK zelf al bezig is met een onderzoek, bijvoorbeeld omdat een kind met de politie in aanraking is gekomen. In zulke gevallen kan de RvdK besluiten om een beschermingsonderzoek te starten. De RvdK brengt de eventuele betrokken jeugdhulp en de gemeente dan op de hoogte van zijn beslissing om dit onderzoek te starten.

De rol van de RvdK

Tijdens het onderzoek gaat een raadsonderzoeker na op welke manier de opvoedproblemen opgelost kunnen worden en of hier een kindbeschermingsmaatregel bij nodig is. Hij voert gesprekken met verschillende personen. Bij zijn beslissingen overlegt hij met andere medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming. De werkwijze van de RvdK is officieel vastgelegd in het Kwaliteitskader. Informatie hierover vindt u in de brochure *Over de Raad voor de Kinderbescherming - Ieder kind heeft recht op bescherming*.

Het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om vast te stellen hoe de opvoedproblemen opgelost kunnen worden, welke hulp vanuit het netwerk en/of van professionele instanties daarbij nodig is. Mocht vrijwillige hulp niet mogelijk zijn, dan wordt gezocht of een kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk is. Tijdens het onderzoek probeert een medewerker van de RvdK, de raadsonderzoeker, een zo goed mogelijk beeld te krijgen van uw kind, zijn ontwikkeling en de omstandigheden waarin hij opgroeit. De raadsonderzoeker kijkt bijvoorbeeld naar uw manier van opvoeden en naar de hulp die u daar eventueel van anderen bij krijgt.

De raadsonderzoeker voert één of meer gesprekken met u en uw kind. Ook eventuele andere kinderen uit het gezin worden bij het onderzoek betrokken. Daarnaast praat de raadsonderzoeker zo nodig met andere betrokkenen die uw kind kennen zoals de leerkracht, huisarts of andere hulpverleners.

De raadsonderzoeker wordt tijdens zijn onderzoek ondersteund door een gedragsdeskundige en als dat nodig is door een juridisch deskundige. De gedragsdeskundige kijkt hoe u en uw kind met elkaar omgaan. In een gezamenlijk overleg nemen de raadsmedewerkers de beslissingen over het onderzoek. De leidinggevende van de raadsonderzoeker is eindverantwoordelijk voor het onderzoek. De raadsonderzoeker overlegt met het gezin over de aanpak van het onderzoek en houdt u en uw kind op de hoogte van het onderzoek.

Het rapport

Het onderzoek van de RvdK naar uw gezin wordt afgesloten met een rapport, waarin de raadsonderzoeker de bevindingen van het onderzoek opneemt.

In het rapport geeft de raadsonderzoeker het verloop van het onderzoek en de belangrijke informatie weer. Ook beschrijft hij wat u en uw kind vinden van de zorgen over de opvoedproblemen en mogelijke oplossingen. Hij neemt zo nodig informatie op die andere betrokkenen hebben verstrekt. Hij vermeldt bovendien het oordeel van de RvdK over de opvoedproblemen en adviseert over de oplossing.

De raadsonderzoeker bespreekt zijn voorlopige rapport met u. Als uw kind zestien jaar of ouder is, neemt de raadsonderzoeker ook met hem het rapport door. Onjuist weergegeven feiten kunnen gewijzigd of verwijderd worden. Andere opmerkingen worden in het rapport opgenomen of als bijlage aan het rapport toegevoegd. Hierna is het rapport definitief en ontvangen u en uw kind (van zestien jaar of ouder) een exemplaar. Als de RvdK in het rapport een maatregel van kindbescherming verzoekt, ontvangt ook de rechter het rapport. Als het nodig is om hulpverlening in te schakelen, stuurt de RvdK het rapport ook naar de hulpverleningsinstantie.

Het besluit

In het rapport beschrijft de raadsonderzoeker hoe de situatie van uw kind verbeterd kan worden. U kunt het advies krijgen om hulp te zoeken.

De RvdK geeft advies over wat er moet gebeuren om de ontwikkeling van uw kind veilig te stellen, zodat hij zich kan ontwikkelen tot een gezonde en zelfstandige volwassene. De RvdK zoekt, bij voorkeur samen met u, naar een oplossing die in het belang is van uw kind. Daarbij wordt gekeken naar de huidige situatie van uw kind en naar zijn toekomst. Het kan blijken dat verdere bemoeienis van de RvdK niet nodig is, bijvoorbeeld omdat de opvoedproblemen al tijdens het onderzoek opgelost zijn. Verder kan de RvdK vinden dat op dit moment gedwongen hulp niet nodig is; wel kan de RvdK u adviseren om vrijwillige hulp te zoeken.

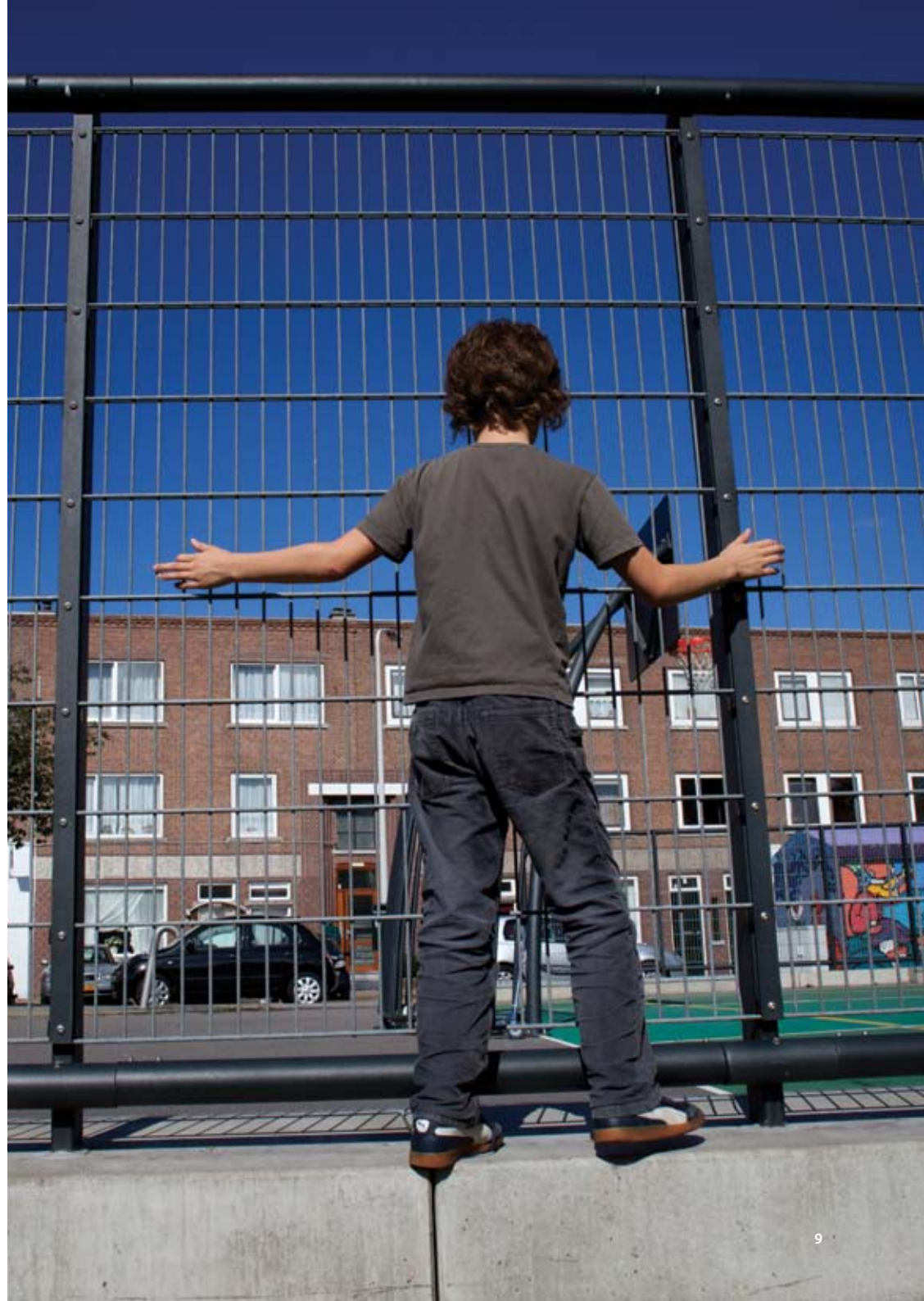
Wanneer de RvdK na het onderzoek besluit om geen maatregel te verzoeken aan de rechter, dan kan de gemeente - in de persoon van de burgemeester - de RvdK vragen om de zaak alsnog voor te leggen aan de kinderrechter om te bezien of een onder-toezichtstelling nodig is.

Gedwongen hulp

Als gedwongen hulpverlening beter is voor uw kind, vraagt de RvdK aan de rechter om een maatregel van kindbescherming op te leggen.

Uit het onderzoek kan blijken dat de ontwikkeling van uw kind zo ernstig wordt bedreigd, dat gedwongen hulp nodig is. In dat geval verzoekt de RvdK de rechter om een maatregel van kindbescherming op te leggen. Een maatregel van kindbescherming is voor zowel ouders als kinderen zeer ingrijpend.

Hierna leest u welke maatregelen van kindbescherming er zijn en wat deze maatregelen inhouden.

Maatregelen van kindbescherming

De rechter kan een maatregel van kindbescherming opleggen. Er bestaan diverse maatregelen van kindbescherming.

De ondertoezichtstelling en de gezagsbeëindigende maatregel zullen we hieraanast aan u toelichten.

Om de ontwikkeling van een kind veilig te stellen, kan de rechter een maatregel van kindbescherming opleggen.

De meest voorkomende maatregel is de ondertoezichtstelling. De gezagsbeëindigende maatregel is een zwaardere maatregel.

1 > Ondertoezichtstelling

Als de ontwikkeling van een kind bedreigd wordt en vrijwillige hulpverlening is niet (meer) voldoende of als ouders de hulp niet accepteren, dan kan de rechter een ondertoezichtstelling uitspreken. Het kind krijgt dan een gezinsvoogd toegewezen van een Gecertificeerde Instelling. Deze persoon begeleidt het kind en zijn ouders bij het oplossen van de opvoedproblemen. De ouders blijven zelf verantwoordelijk voor de opvoeding, maar hun gezag wordt door de maatregel gedeeltelijk ingeperkt. Zowel ouders als kind zijn verplicht de aanwijzingen op te volgen die de gezinsvoogd geeft. In principe blijft het kind thuis wonen. De rechter kan in het belang van het kind ook besluiten om hem (tijdelijk) uit huis te plaatsen, bijvoorbeeld in een pleeggezin.

Als een kind acuut gevaar loopt en snel uit huis geplaatst moet worden, kan de RvdK de rechter om een voorlopige ondertoezichtstelling met een machtiging uithuisplaatsing verzoeken. Tijdens deze voorlopige ondertoezichtstelling zet de RvdK het onderzoek voort. Ouders en kind worden door de gezinsvoogd begeleid. In de brochure *Als uw kind onder toezicht gesteld wordt* vindt u meer informatie over de ondertoezichtstelling. Op de achterkant van deze brochure staat waar u de brochure kunt verkrijgen.

2 > Gezagsbeëindigende maatregel

Als ouders niet in staat zijn om hun kind op te voeden en te verzorgen, kan de rechter het gezag van ouders beëindigen. Dit gebeurt op basis van de volgende gronden: als een kind zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd en de ouder niet in staat is de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding te dragen binnen een voor het kind aanvaardbare termijn, of als de ouder het gezag misbruikt. De rechter bepaalt dan dat een ander voor bepaalde of onbepaalde tijd het gezag over het kind krijgt. Het gezag wordt dan meestal uitgevoerd door een Gecertificeerde Instelling. Deze instelling oefent in dat geval de voogdij over het kind uit. Het kind wordt opgevoed in een pleeggezin of tehuis. De ouders hebben dan officieel niets meer over het kind te zeggen, maar de voogd betreft hen voor zover mogelijk en informeert hen over het kind.

De Raad voor de Kinderbescherming kan op verzoek van een Gecertificeerde Instelling een onderzoek starten naar de noodzaak van een gezagsbeëindigende maatregel. Mocht de RvdK na het onderzoek besluiten om geen verzoek tot beëindiging van het gezag in te dienen bij de rechter, dan kunnen de Gecertificeerde Instelling en pleegouders die langer dan een jaar voor het kind zorgen via de RvdK om het oordeel van de rechtbank vragen of beëindiging van het gezag noodzakelijk is.

> Duur van de maatregel

Een ondertoezichtstelling duurt maximaal één jaar en kan telkens met maximaal een jaar verlengd worden. Beëindiging van het gezag duurt in beginsel tot meerderjarigheid, maar ouders kunnen na verloop van tijd aan de rechter vragen om hen weer het gezag over het kind te geven.

> Beslissing door rechter

De rechter neemt niet zomaar het besluit om een kindbeschermingsmaatregel op te leggen. Hij wil ook de mening van de ouders horen; een advocaat kan hen daarin bijstaan. Als het kind twaalf jaar of ouder is, vraagt de rechter ook zijn mening.

De rechter maakt bij zijn beslissing gebruik van de informatie uit het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming. Hij is niet verplicht om het verzoek van de RvdK in te willigen.

> Beroep aantekenen

Als ouders het oneens zijn met een beslissing van de rechter, dan moeten zij een advocaat inschakelen die voor hen in hoger beroep gaat. Ook de RvdK kan in hoger beroep gaan.

Meer informatie

> Vragen?

Heeft u nog vragen over het werk van de Raad voor de Kinderbescherming? Stel deze aan de medewerker van de RvdK met wie u contact heeft. Of neem contact op met een locatie in uw omgeving. De adressen en routebeschrijvingen van de locaties staan op www.kinderbescherming.nl. Hier vindt u ook informatie over organisaties waarmee de RvdK samenwerkt.

> Andere brochures:

Over ondertoezichtstelling

- *Als uw kind onder toezicht gesteld wordt*

Over het werk van de RvdK

- *Over de Raad voor de Kinderbescherming -
Ieder kind heeft recht op bescherming*

Deze brochures zijn verkrijgbaar via:

- www.kinderbescherming.nl
- alle locaties van de RvdK

Dit is een uitgave van

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Raad voor de Kinderbescherming | Landelijke Staf Organisatie
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.kinderbescherming.nl

November 2017

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.